

POKOJ

ŠTVRTROČNÍK CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV BUDIMÍR

Keď spravodliví kričia, Hospodin ich počuje, zo všetkých súžení ich vytrhuje. Blízky je Hospodin tým, čo sú skrúseného srdca, a pomáha tým, čo sú ubitého ducha. Mnoho bied má spravodlivý, lež zo všetkých ho vytrhuje Hospodin.

Žalm 34, 18 - 20

ROČNÍK XVI.
ČÍSLO 02 - 03/2023
ISSN 2729-952X

OBSAH

Biblické zamyslenie	3
Ó Pane drahý	4
Muži v svetle Písma svätého	5
Cesta k službe	12
Slovensko v Slovinsku!	14
Krátko o zborovom dni	16
Vďaka za 15 rokov	18
Putovná výstava o Darine Bancíkovej	20
Dorastový výlet 2023	22
Veľké premeny vo Veľkom Slavkove	24
Buduj!	26
Pozvanie na mládež	28
Konferencia žien KOS	29
Smútok ako liek!	30
Obláčik pre deti	32
Okienko do cirkevného zboru	34
Zbierky	35
Modlitba	36

POKOJ, štvrťročník Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Budimír, dvojčíslo 02 - 03/2023, ročník 16.
Vydáva Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Budimír. Adresa redakcie: Budimír 16, 04443. IČO 31971555, DIČ 2021245875.
Zodpovedná redaktorka: Mgr. Anna Debnárová, kontakt: budimir@ecav.sk, 0918828006. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo krátiť príspevky. Texty neprešli jazykovou korektúrou. ISSN 2729-952X, EV 6025/21.
Dátum vydania: 6. október 2023

BIBLICKÉ ZAMYSLENIE

„Počúvajte ma, dom Jákobov, i všetok zvyšok domu Izraela, ktorý som dvíhal od života matky a nosil od narodenia: Ja som až do vašej staroby ten istý, až do šedin vás budem nosiť. Ja som učinil, ja i dvíham, ja ponesiem i zachránim.“

Izaiáš 46, 3 – 4

Milí bratia a milé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Stále viac ľudí hovorí, že svet sa rýchlo mení. Menia sa veci okolo nás. Veď to dobre poznáte aj vy sami. Stačí sa prejsť ulicami známeho mesta a už vidíme koľko sa zmenilo. Kým predtým tam bola dobrá obuv, dnes je tam už reštaurácia. Menia sa nielen ulice a mestá. Menia sa aj medziľudské vzťahy. Ľudia sa uzatvárajú do seba. Nikto nikoho nepotrebuje. Každý chce zvládnuť všetko sám. Veď nechceme byť predsa nikomu na obtiaž. Kým kedysi každý poznal svojho suseda, dnes to už neplatí. Nepoznajú sa ľudia v meste, v bytovkách a žiaľ, postupne, už ani na dedinách. Mení sa aj politická, aj spoločenská atmosféra. Ľudia žijú oveľa rýchlejšie. Jeden psychiater a aj gréckokatolícky kňaz Max Kašparu hovorí, že dnes už ľudia ani nestíhajú reagovať na to všetko čo sa tak rýchlo vo svete mení a vyvíja. Kým včera platilo jedno, dnes už iné. Mení sa však aj naša planéta Zem. V dôsledku globálneho otepľovania sa mení aj tvar našej planéty. A mení sa aj počasie. Kým v zime sme zvykli mať veľa snehu, deti sa mohli sánkovať či korčuľovať celú zimu, tak dnes to už neplatí. Mnohé z tých našich pranostiek o počasí už neplatia. Popri všetkých tých zmenách, ktoré vidíme a vnímame, sa mení aj každý z nás. Každý z nás starne. Každému z nás pribúdajú roky, vrásky. S prichádzajúcim vekom a šedinami prichádzajú aj choroby.

Neraz už telo neposlúcha, nevládze toľko čo kedysi. Každý z nás by mi vedel rozprávať o tých svojich zmenách. A ja viem, že ony, tie zmeny, prišli.

Čo je však dôležité, že popri tom všetko čo sa dnes mení a rýchlo vyvíja, Pán Boh zostáva stále ten istý. Pán Boh sa nemení. On sa neprispôsobuje tomuto rýchlo meniacemu sa svetu. Pán Boh je nemenný. On zostáva stále rovnaký. On je taký istý ako bol pri našom krste, v našom detstve, dospelosti, či v starobe. Pán Boh sa nemení a práve preto sa na Neho môžeme bez problémov spoľahnúť. Nemusíme sa báť, že bude iný. Stále je to Boh, ktorý je láska. Je to Boh, ktorý nás nehodných a hriešnych miluje až tak, že posielal svojho jednorodeného Syna Ježiša Krista na kríž. Boží záujem o nás sa nemení. Pánu Bohu na nás záleží stále rovnako. Jeho starostlivosť a láska nás chce sprevádzať od nášho nádychu, až po ten náš posledný výdych. Pán Boh sa o svoje deti stará tak, ako sa starajú rodičia o svoje deti. Pán Boh je starostlivý a milujúci v každom čase nášho života. Vždy koná rovnako, len je na nás, či mu dovolíme, aby nás dvíhal a nosil, keď to bude potrebné. A rozhodujúce je aj to, či mu dovolíme, aby nás aj zachránil. A tu záchranu myslím nielen vtedy, keď nám je ťažko a niečo nás bolí či už na tele, alebo na srdci, ale aby nás zachránil v pokore a v prosbe odpustenie našich hriechov pod Kristovým krížom pre život večný, ktorý je každému z nás prichystaný. Veď tu na zemi sme len hosťami. Nechajme sa dvíhať, niešť a zachraňovať skrze Trojjediného Pána Boha, aby sme raz smeli spolu prebývať v Božom kráľovstve, vo večnosti, kde život úplne iných kvalít ako tento náš život tu na zemi. Amen.

Anna Debnárová
zborová farárka

565

Ó Pane drahý

1. Ó Pa - ne dra - hý, čuj na - še túž - by,
po - u - ži na to aj na - še služ - by,
ná - rod náš mi - lý k ži - vo - tu vzkries,
po - môž mu pri - niešť ra - dost - nú zvesť.
Hor - liv - cov má - lo, vy - stroj nás k die - lu,
štep - ni - ca ot - cov nech kvit - ne zas,
zves - to - vať spä - su dá - vaj nám si - lu,
nech k to - mu Duch Tvoj zmoc - ňu - je nás.

2. Ó svätý Bože, Ty zošli vlahu, / zúrodni púšte, premeň na sad. / Sám veď nás cestou k večnému blahu, / nech vrúcnej viere ustúpi chlad. / Daj Ducha svojho na kosti suché, / nech život z Krista plynie sťa prúd, / otvor nám uši počúvať hluché, / prebuď si všade svoj verný ľud.
3. Nech, Pane, v našich príbytkoch znova / Tvoj sladký mocne zaznieva hlas, / daj počuť Tvojej milosti slová, / národy vierou v Ježiša spas. / Dedičmi tých sme, čo umierali / pre pravdu Tvoju za časov zlých, / a ktorí túžbu len jednu mali, / abys' bol Pánom potomkom ich.

MUŽI V SVETLE PÍSMÁ SVĚTÉHO

Dovoľte mi začať vtípom: Malý Jan-ko sa pýta mamičky: „Mamička, ak sladkosť nosí Mikuláš, ak vianočné dary nosí Ježiško a ak bábätká nosí bo- cian, tak potom načo máme otecka?“

Táto naivná detská otázka poukazu- je na niečo veľmi dôležité. Poukazuje na skutočnosť, že mnohí dnešní muži sú zneistení, tápajú a nenachádzajú svoje miesto a svoju úlohu v rodine a v spoločnosti. Mnohí dnešní muži si kladú otázky: Ako mám byť chlapom, manželom a otcom v dnešnom rýchl- o sa meniacom svete? Takíto zneistení a svoje miesto nenachádzajúci muži potom dávajú podnet na vznik otázky „Načo máme otecka?“.

Prečo je tomu tak? Preto, lebo žije- me vo svete, v ktorom do nás neustále hučia, že ženy vedia a dokážu všetko, čo muži, ba dokonca neraz to vedia aj lepšie. Muži sú teda nahraditeľní. Keď som bol školák, ideálom bola žena trak- toristka a žena baníčka. (Je príznačné, že dnešný jazykový korektor mi chcel opraviť toto slovo na „babička“.)

Žijeme vo svete, v ktorom do nás neustále hučia, že neexistujú mužské a ženské úlohy, práce a povinnosti, ale to je len umelý konštrukt.

Žijeme vo svete, v ktorom do nás neustále hučia, že manželstvo je dejin- ne podmienená kategória, ktorú teda je možné zmeniť alebo zrušiť a že v mo- nogamnom manželstve muž nemôže byť ničím iným, než utláčateľom a ná- silníkom, na druhej strane žena zase obeťou. Marxistickou terminológiou:

muž je vykorisťovateľ a žena je vykoris- ťovaná.

Žijeme vo svete, v ktorom už exist-ujú krajiny (ani nie tak ďaleko od nás), v ktorých už nemožno hovoriť o otcovi a matke, ale len o rodičovi č. 1 a rodičo- vi č. 2., v ktorých už nemožno hovoriť o tehotnej žene, ale len o tehotnej oso- be, a v ktorých už aj muži majú právo rodiť.

Žijeme vo svete, v ktorom do nás neustále hučia, že okrem mužského a ženského pohlavia môže mať človek ďalších 58 pohlaví, a v ktorom už exist-ujú krajiny (ani nie tak ďaleko od nás), v ktorých už 14-ročné dieťa môže po- žiadať o zmenu pohlavia.

Žijeme vo svete, v ktorom aj viace- ré protestantské cirkvi, medzi nimi aj Evanjelická cirkev v Nemecku (EKD), schvaľujú manželstvo dvoch ľudí rov- nakého pohlavia. Predtým, než nemecký spolkový parlament začal debatu o právnom rámci takýchto manželstiev (Ehe für alle), EKD vydala vyhlásenie dňa 28. júna 2017, v ktorom víta, aby „aj ľuďom rovnakého pohlavia, ktorí sa milujú, a ktorí majú želanie mať celoživotné záväzné partnerstvo, bol otvorený právny priestor, aby boli pod- porovaní a chránení v ich dôvere, spo- ľahlivosti a zodpovednosti prostred- níctvom zákonných pravidiel.“

(Do riešenia toho problému sa teraz nejdeme púšťať, pre koho je to výhod- né, aby neexistovali zdravé a na svoje tradície hrdé národné spoločenstvá, aby neexistovali súdržné rodiny, aby si

ľudia neboli istí ani svojím pohľadom, ale aby bolo čím viac ľudí bez koreňov a základov, ktorými možno ľahko manipulovať.)

Niet sa potom čo čudovať, že takomto svete sú muži zneistení, no nielen muži.

Ako máme byť mužmi kresťanmi vo svete, v ktorom nielen vo vtipe, ale aj v skutočnosti zaznieva otázka: „Potom načo máme otecka?“

Orientáciu, ako ináč, nám treba hľadať a nachádzať v Biblii, lebo táto kniha je pre nás nielen prameňom viery, ale aj pravidlom života.

Ak sa chceme zorientovať v tejto otázke, musíme začať od Adama. Doslovne. Preto sa po tomto úvodnom nastolení problematiky chcem najprv venovať biblickým správam o stvorení človeka (1.), v druhej časti si chcem všimnúť, aké úlohy dáva mužom Desatoro Božích prikázaní a Šema Jisráel, izraelské vierovyznanie (2.), v tretej časti si povieme o rodinnom šťastí vo svetle 128. žalmu (3.) a v štvrtjej časti sa chcem zamyslieť nad tým, aké pokyny nachádzame pre mužov v listoch apoštola Pavla (Ef 5, 21 – 6., 9 a Kol 3, 18 4, 1) a Petra (1Pt 3, 7) (4.)

1. Biblické správy o stvorení človeka

Prvá správa o stvorení hovorí o tom, že Pán Boh stvoril „človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, ako muža a ženu ich stvoril“ (1M 1, 27). K zložitej problematike stvorenia človeka na obraz Boží teraz poznamenávam len toľko, že tu ide o schopnosť vládnuť nad svetom, obzvlášť nad svetom zvierat a o dôstojnosť človeka.

Z hľadiska našej témy je dôležité, že pohlavná rozdielnosť patrí k Božiemu stvoriteľskému poriadku. Pohlavnosť a všetko, čo s tým súvisí, dostáva človek od Boha. Touto jednoduchou vetou, že človek je muž a žena (doslovne samček a samička) je „znemožnený v súvisi so sexualitou cynizmus i asketizmus. Je znemožnené zbožštenie sexuality, ale odstránený je aj strach pre ňou.“¹ Nesmierny význam tohto biblického postoja k sexualite si uvedomíme až vtedy, ak máme na zreteli postoj k sexu v náboženstvách okolitých národov. Nie div, že Stará zmluva hovorí o kulte týchto náboženstiev ako o smilstve (Oz 1 – 3; Jer 3, 1nn).

Ak platí, že 1. človek (‘ádám) je muž (zákár – samček) alebo žena (neqébá – samička) a 2. človek (‘ádám) je stvorený na Boží obraz (celem) a podobu (demút), potom z toho vyplýva že aj muž aj žena sú stvorení na Boží obraz. Je tu vyjadrené aj to, že existujú len dve pohlavia.

Druhá biblická správa o stvorení hovorí o tom, že najprv „Hospodin Boh stvárnil človeka z prachu zeme a vdýchol mu do nozdier dych života; tak sa stal človek živou bytosťou“ (1M 2, 7). O niečo neskôr Boh konštatuje: „Nie je dobré človeku byť osamote. Učiním mu pomoc, ktorá mu bude roven“ (1M 2 15). Hospodin chce človeku stvoriť pomoc, ktorá by mu bola roven (‘ézer kenegdó).

Výraz ‘ézer je použitý zámerne namiesto častejšieho pojmu ‘ezrá (fem.). Je to preto, lebo žena je pomocou

¹ Názor Emila Brunnera cituje RAD, Gerhard von: Das erste Buch Mose, Berlin: EVA, 1974, 362 s., s. 39.

(nie pomocníčkou!) v najširšom slova zmysle, nielen pri práci a pri výchove detí.

Neged môže znamenať ako predložka pred, naproti, oproti, vedľa. Ako podstatné meno môže znamenať protajšok, náprotivok, pandant.²

Potom Hospodin stvorí rôzne zvieratá a zistí, že ani jedno z nich nie je človeku roveň. Až potom nasleduje stvorenie ženy, o ktorej človek povie:

„Toto je už kosť z mojich kostí a telo z môjho tela. Menovať sa bude mužena (‘iššá), lebo je z muža (mé’iš) vzatá“ (1M 2, 23).

Toto je prvá báseň na svete. Čo sa týka jej obsahu, je tu vyjadrená elementárna radosť človeka. „Telo z môjho tela a kosť z mojich kostí“ je tzv. príbuzenská formula. V rôznych variáciách ju nachádzame v 1M 29, 14; Sud 9, 2 - 3; 2S 5, 1 a 19, 13.

Odvodenie mena ‘iššá od slova ‘iš je etymológia v najčistejšej forme. Označenia ‘iš – iššá vyjadrujú, že muž a žena sú dvomi variáciami tej istej bytosti a sú rovnocenné. Avšak tým, že žena bola stvorená neskôr ako muž, a tým, že to bol muž, ktorý pomenoval ženu, sa dostáva žena do nerovnoprávneho postavenia. V 1Tim 2, 13 je skutočnosť, že Adam bol stvorený prvý, potom Eva, použitá na odôvodnenie úprav pre ženy, aby boli tiché a poddané mužom.

Napriek tomu, že v druhej správe o stvorení je žena v nevýhodnejšom postavení ako v kňazskej správe, predsa predstavuje taký kultúrny stupeň,

na ktorom je silné vedomie dôležitosti ženy.

Na základe rozboru oboch biblických správ o stvorení človeka, ktoré sa v rozličnom rozsahu venujú aj stvoreniu ženy, možno vysloviť nasledovné závery:

- a) Muž a žena majú spolu vládnuť nad stvorenstvom (1, 26).
- b) Muž a žena sú stvorení na Boží obraz (1, 27).
- c) Žena je pre muža rovnocennou pomocou (nie pomocníčkou! – 2, 18).
- d) Muž a žena sú dve variácie tej istej bytosti (2, 23b).

2. Desatoro a Čuj Izrael

Jednotlivé prikázania Desatora sú v jednotnom čísle (nebudeš mať, nebudeš brať, pamätaj atď.) mužského rodu. Hebrejčina má totiž pre rozkazovací spôsob osobitné tvary pre mužský a pre ženský rod. Nie je tomu tak preto, že prikázania pre ženy neplatia, ale preto, že to má byť otec rodiny, ktorého úlohou je presadiť dodržiavanie prikázaní v rodine. Prikázania sú dané mužovi – otcovi, aby sa staral o ich uplatnenie. Preto sú prikázania v jednotnom čísle, že muž – otec sa nemá obzerať, čo robia druhí, ale má brať vážne prikázania, ktoré sú dané priamo jemu.

Podobne je tomu aj v izraelskom vierovyznaní, ktoré prikazuje otcovi toto: „Budeš ich vstěpovať svojim synom a budeš hovoriť o nich, či budeš sedieť vo svojom dome, či budeš kráčať cestou, či budeš líhať alebo vstávať“ (5M 6 7). Dr. M. Luther v súvislosti

² New International Version NIV prekladá kenegdó corresponding to him.

s tým hovorí, že Pán Boh „iste nie nadarmo to tak vážne hovorí a žiada, ale preto lebo vie, akému nebezpečenstvu sme vystavení, a že pozná aj diablove neprestajné a zúrivé útoky a pokúšania a chce nás pre nimi varovať, proti nim vyzbrojiť a vystrojiť dobrou výzbrojou...“³ Možno teda povedať, že pre otca má byť dôležité, aby hovoril svojim deťom o viere. Aj viera má byť témou v rozhovore medzi otcom a deťmi.

Na základe toho, aké náboženské úlohy má otec rodiny, môžeme povedať, že otec je Boží zástupca v rodine. „Kto je Božím zástupcom v rodine, ten svojím životom, svojím prístupom, svojimi hodnotami, tónom svojho hlasu, láskavou prísnosťou alebo dôslednou starostlivosťou dáva príklad.“⁴ Martin Luther v súvisie so 4. prikázáním hovorí: „Mládeži treba vštepovať, aby sa na rodičov dívala ako na zástupcov Pána Boha.“⁵

Otcovia rodín, uvedomme si, že veríme v Boha Otca, a že predstavy našich detí o nebeskom Otcovi v mnohom ovplyvníme my, pozemskí otcovia. Dieťa, ktoré má zlého otca, nechce mať to isté v zväčšenom a zosilnenom vydaní v nebesiach...

3. Rodinné šťastie podľa Ž 128

O tom, v čom spočíva blaženosť či šťastie veriaceho muža, hovorí 128. žalm, ktorý znie takto:

³ Symbolické knihy evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, Liptovský Mikuláš . Tranoscius, 1992, ISBN 80-7140-002-5, 367 s., s. 200.

⁴ BEDŐ Imre: A megbízható férfi. Budapest. FK Management Kft. 2018, ISBN 978-615-00-3708-0, s. 172

⁵ Symbolické knihy, s.209.

¹ *Pútnická pieseň.*

Blahoslavený každý, kto sa bojí Hospodina,

kto chodí po jeho cestách.

² *Keď sa budeš živiť z práce svojich rúk, budeš blažený a dobre sa ti povedie.*

³ *Tvoja žena bude v tvojom dome ako úrodný vinič;*

tvoji synovia budú okolo tvojho stola ako mladé olivy.

⁴ *Hľa, takto bude požehnaný muž, ktorý sa bojí Hospodina.*

⁵ *Nech ťa požehná Hospodin zo Siona, aby si videl blaho Jeruzalema po všetky dni svojho života*

⁶ *a uzrel synov svojich synov. Pokoj nad Izraelom!*

Tento žalm hovorí vznešeným básnickým jazykom o tom, v čom spočíva rodinné šťastie. Východiskom pre blaženosť je bázeň pred Hospodinom. Bohabojnosť muža nezostáva bez požehnaní, ale sa prejaví na našej práci, na našej rodine ako aj na každodennom živote širšej spoločnosti. Tento žalm hovorí o „blaženosti všedných dní“. O takom šťastí a blaženosti, ktoré často práve preto nezbadáme, lebo sa prejavujú vo všedných dňoch.

Zbožný človek nachádza šťastie či blaženosť v práci. Slová žalmu, ktoré o tom hovoria, možno preložiť trojako: podľa toho, ako budeme prekladať hebrejské slovíčko kí.

Keď sa budeš živiť z práce svojich rúk, budeš blažený a dobre sa ti povedie. Teda ak mám prácu a zdravie, mám to pokladať za prejav Božieho požehnaní.

Ak sa budeš živiť z práce svojich rúk, budeš blažený a dobre sa ti povedie. Len vtedy budem blažený, ak nechcem žiť z práce rúk iných.

Určite sa budeš živiť z práce svojich rúk, budeš blažený a dobre sa ti povedie. Toto je Boží prísľub. Ak si budem vážiť svoju prácu a uspokojím sa s tým, čo zarobím svojimi rukami, určite pocítim Božie požehnanie.

Zbožný človek nachádza blaženosť v manželstve a v rodine. Žalmista hovorí: „Tvoja žena bude v tvojom dome ako úrodný vinič; tvoji synovia budú okolo tvojho stola ako mladé olivy. Hľa, takto bude požehnaný muž, ktorý sa bojí Hospodina.“ Toto je potrebné zdôrazňovať, lebo sme náchylní si myslieť, že za blaženosťou sa treba hnať do nedosiahnuteľných dialav, a pritom nezbadáme, že šťastie možno nájsť a prežiť v rodinnom kruhu.

Kto takto hľadá a s Božou pomocou nachádza šťastie v práci a v rodine, nie je malomeštiak v tom zlom slova zmysle, ktorý sa nestará a svet okolo seba. Blaženosť jednotlivca a malých spoločností je možná len v usporiadanej spoločnosti. Preto náš žalmista končí prosbami o blaho Jeruzalema a o pokoj nad Izraelom.

4. Pokyny pre mužov v apoštolských listoch

V Liste apoštola Pavla efezským a kolosenským kresťanom sa nachádzajú dve temer rovnaké state (Ef 5, 21 – 6,, 9 a Kol 3, 18 4, 1), ktoré nazývame tabuľami pre domácnosť, a v ktorých sa nachádzajú pokyny pre mužov, ženy, deti a otrokov. Keďže toto stretnutie je

určené mužom, len okrajovo si všimneme, čo hovorí apoštol ženám, deťom a otrokom, ale zameriame sa na to, čo hovorí mužom.

Prv, než by začal apoštol dávať usmernenia pre jednotlivých členov domácnosti, dáva zásadný pokyn pre všetkých: „Budte si vo spoločnosti poddaní v báni Kristovej“ (Ef 5, 21). Toto je základná smernica pre všetkých členov kresťanskej domácnosti. Ak je Kristus našim Pánom, potom má byť Pánom v každej oblasti nášho života, a teda aj v našich manželstvách a v našich rodinách. Ak je nám význam trochu zastaraného pojmu poddanosť nejasný, potom ho nahradme pojmami ohľaduplnosť, znášateľnosť, ústupčivosť.

Teraz sa tomu nevenujme, čo hovorí apoštol ženám, ale všimnime si, čo hovorí mužom: „Mužovia, milujte si ženy, ako aj Kristus miloval cirkvi a seba samého vydal za ňu“ (v. 25). Toto hovorí mužom potom, čo vzťah muža a ženy v manželstve prirovnal vzťahu Krista k cirkvi a ženám pripomenul, že „muž je hlavou ženy, ako aj Kristus je hlavou cirkvi“ (v. 23).

Na čom sa zakladá a v čom spočíva Kristova autorita, od ktorej je odvodená autorita muža? Na láske a na obeti.

Všimnime si, že apoštol neprikazuje nám mužom, aby sme rozkazovali svojim ženám, aby sme si ich podriadili, ale aby sme ich milovali. Je to naša povinnosť. „Tak sú povinní aj mužovia milovať svoje ženy ako vlastné telá. Kto si miluje ženu, seba samého miluje.“ (v. 28) Preto nám to treba prikazovať, lebo zavše na to zabúdame...

Uvedomme si, že pri dnešnom životnom štýle, keď sme v zamestnaní 8 hodín, cestujeme do a zo zamestnania dve-tri hodiny a ešte cestou domov treba čo-to vybaviť, máme denne iba štyri-päť hodín, aby sme udržiavali a utužovali lásku a súdržnosť v rodine. Využime tento čas!

Pri dnešnom životnom štýle, keď sú aj muži aj ženy zamestnaní, teda mimo domova, rozlišujeme medzi domácimi prácami a prácou v zamestnaní, no najmä vedieme diskusie o tom, ktoré domáce práce prináležia mužom a ktoré ženám. Dnes sú tieto práce oveľa menej fyzicky náročné, než boli v minulosti, trebárs pred sto rokmi. Preto, milí muži, ak sa nám nechce zísť s domácimi smetami výťahom k smetiaku, potom si uvedomme, že tejto práci zodpovedalo pred sto rokmi toto: vykydať hnoj z maštale, vyčistiť prasačinec a odniesť na fúriku všetko na hnojisko. Ak sa nám nechce ísť na nákup potravín, potom si uvedomme, že ak pred sto rokmi gazdinej dochádzala múka, povedala to manželovi, ktorý zapriahol kone, naložil vrecia s pšenickou na voz, odišiel do mlyna, dal to zomlieť a vrátil sa domov. Pritom ho ani nenapadlo, aby si kládol otázku, či dvíhať vrecia a priahať kone je mužská alebo ženská práca. Čo je ľahšie? Zbehnúť do blízkeho obchodu a vrátiť sa s dvomi ani nie tak veľmi ťažkými taškami alebo ísť s povozom do mlyna?

Tým, že žijeme ľahšie, že potrebujeme vydávať na to, aby sme prežili, oveľa menej fyzických síl, než tomu bolo v ani nie tak dávnej minulosti, sa stávame my, muži pohodlnejšími a slabšími. Dobré

časy vygenerovali slabých mužov, kvôli ktorým môžu prísť na nás zlé časy.

Uvedomme si, že hlavou rodiny „nie je ten, kto má vo dne v noci pravdu, ktorý v každej drobnosti rozhoduje sám...Hlava rodiny je vtedy potrebná, keď je situácia ťažká a keď si treba vybrať medzi zlým a horším,“⁶ Hlavou rodiny sa stáva muž vtedy, keď v rodine dokazuje lásku a keď vie za ňu prinášať aj obeť.

Apoštol nedáva mužom pokyny len vo funkcii manželov, ale aj vo funkcii otcov. Potom, čo deťom dáva príkaz milosť rodičov, dodáva: „A vy otcovia, nedráždite si detky, ale ich vychovávajte v kázni a napomínaní Pánovom“ (6, 4). V Liste kolosenským je trošku ináč. „Otcovia, nedráždite si detky, aby neklesli na myslí“ (Kol 3, 21).

V našom evanjelickom preklade sú výrazom „nedráždite“ preložené dve rôzne grécke slovesá. V Liste efezským je to sloveso *parorgidzó*, ktoré znamená dráždiť alebo popudzovať k hnevu a v Liste kolosenským je to sloveso *erethidzó*, ktoré má významy dráždiť, znervózniť, spôsobiť malomyseľnosť, spôsobiť nesmelosť.

Čo dráždi deti? Čo ich zneistí a spôsobuje v nich nesmelosť? Nie je to len hrubosť, surovosť a grobianstvo otca, ktorý si myslí, že ak by sa prihovorenil k svojim deťom milo a prívetivo, stratil by autoritu. Je to však aj nerozhodná výchova, pri ktorej dieťa necíti, že je v pevných a bezpečných rukách. Dieťa je zmätené, ak to, čo bolo včera zakázané, je dnes zrazu dovolené ale-

6 BEDŮ, cit. dielo, s. 170

bo naopak. Dieťa potrebuje pocit bezpečnosti, ktoré nadobúda aj tým, že je vedené stále rovnakým smerom. Potrebuje zo strany otca povzbudenie a pochvalu. Potrebuje cítiť, že pod otcovým dohľadom môže čoraz viac vecí robiť samostatne. Len takto sa z dieťaťa, či je to už syn alebo dcéra, stane samostatne mysliaci a konajúci dospelý človek.

Nielen apoštol Pavol, ale aj apoštol Peter dáva usmernenie pre mužov. Potom, čo ženy napomenul k poddanosti mužom (v. 1), mužom prikazuje: „Podobne mužovia, uznanlivo nažívajte so ženským pokolením ako so slabším a uctite si ich ako spoludedičky milosti života, aby vaše modlitba neboli daromné“ (1Pt 3, 7).

Uvedomme si, že tieto slová boli napísané približne pred 1900 rokmi, keď sa hovorilo a písalo len o právach mužov. V týchto slovách je práve to jedinečné, že sa v nich hovorí mužom: nie ste neobmedzenými pánmi v rodine, ale máte aj povinnosti.

Zo skutočnosti, že ženy sú fyzicky slabšie a krehkejšie než muži, nevyplýva, že máme nad nimi panovať, ale naopak: plynie z toho, že máme byť voči nim uznanliví. Nezaobchádzajme s nimi ako so seberovnými chlapmi, ktorí majú či musia vydržať to isté fyzické zaťaženie ako my!

Čujme ďalšiu apoštolovu radu: uctite si ich. Ak by sme sa spýtali sto žien, čo im najviac chýba u mužov, väčšina by iste odpovedala, že úctivosť, zdvorilosť a rytierskosť. Nemyslíme si, že preto, lebo sa tak často zdôrazňuje, ženy sú rovnoprávne s mužmi, môžeme s nimi

rovnako hrubo a neúctivo zaobchádzať ako to robia muži medzi sebou. Rovnoprávnosť nie je rovnakosť. Nemyslíme si, že úcta, prívetivosť a zdvorilosť už nie sú dnes požiadavkami.

Posledná rada apoštola Petra pre mužov znie takto: pokladajte ženy za „spoludedičky milosti života.“ Pán Ježiš prišiel rovnako pre mužov a pre ženy, pre každého človeka bez rozdielu. Toto je kresťanské zdôvodnenie toho, prečo máme pokladať obe pohlavia za rovnocenné a rovnoprávne.

Záver

Či chceme alebo nechceme, sme v našich rodinách pre svoje deti mužským vzorom. Snažme sa byť podľa rád Písma svätého nasledovaniahodnými a nie odstrašujúcimi príkladmi. Mužský vzor totiž potrebujú nielen chlapi, ale aj dievčatá. Šťastný je chlapec, ktorý má takého otca, ktorý mu môže byť vzorom v dospelosti. Šťastné je dievča, ktoré má takého otca, podľa ktorého si môže vybrať manžela.

Milí bratia, naša kresťanská viera nám dáva nielen rady a usmernenia, ako máme byť mužmi a ako máme byť bdelymi uprostred nástrah dnešného sveta, ale dáva nám k tomu aj silu. Týmto zdrojom sily je láska a milosť nášho Pána Ježiša Krista. Z Kristovej lásky a milosti čerpajme silu a riadme sa apoštolským povzbudením. „Bďte, stojte vo viere zmužilí a silní! Všetko nech sa deje medzi vami v láske!“ (1Kor 16, 13).

Prof. ThDr. Juraj Bándy

CESTA K SLUŽBE

Rozhovor s evanjelickým a. v. farárom, riaditeľom diakonie v Slovinsku, ale hlavne s rodákom z nášho cirkevného zboru, Petrom Andrejčákom.

Aké ste mali predstavy o svojom ďalšom pôsobení v kňazskej službe, keď ste ako mladý absolvent Teologickej fakulty UK v Bratislave ukončili štúdium?

Štúdium som ukončil s tým, že chcem pôsobiť ako kňaz v nejakom cirkevnom zbore. Asi rok, dva pred ukončením fakulty som si bol vedomý toho, že to asi nebude Slovensko, keďže v tom čase som už poznal svoju manželku Mirijam, ktorá pochádza zo Slovinska. Spoločne sme sa rozhodli odísť do Slovinska, tam si založiť rodinu. Pomerne dlho som však čakal na to, aby som v ECAV v Slovinsku začal pôsobiť ako kňaz, avšak s pomocou Pána Boha sa všetko vyriešilo, hoci mne to pripadalo strašne dlho. Boli chvíle, keď bolo veľmi ťažko. Keď na to tak s odstupom pozerám, cesta, ktorú som vtedy spolu s mojou manželkou a prvým synom musel prejsť, bola náročná, ale jediná možná, ktorá nás priviedla tam, kde teraz sme.

Kto, alebo čo tieto Vaše predstavy zmenil?

Osobne, nikdy nepozerám príliš ďaleko na veci, ktoré ešte nie sú takpovediac v mojom zornom poli. Snažím sa žiť a pracovať pre každý jeden deň, plánovať konkrétne veci týždeň, mesiac, možno dva dopredu. Nepovedal by som, že niečo, niekto zmenil moje predstavy

o budúcnosti. Každá maličkosť do seba postupne zapadala. Mám na mysli moje poslanie zvestovať slovo Božie, rodinu, prácu v Diakonii, ... Pán Boh si pre každého vyberá cestu, aj keď je niekedy trnitá. To platí aj v mojom prípade. Dnes naozaj ďakujem Pánu Bohu, že som mohol všetkým tým prejsť. On niekedy vychováva aj tvrdšou rukou, aby posilnil našu vieru, vytrénoval nás k tomu, aby sme sa »nezložili« pred sebemenšou životnou prekážkou.

Kedy ste prišli do Slovinska a čo všetko bolo s Vaším príchodom spojené?

V roku 2006 som sa oženil s Mirijam, rod. Kerčmar, dcérou evanjelických farárov. Odvtedy žijem, žijeme v Slovinsku. Ako som spomenul, prvé mesiace, roky boli ťažšie, ale potom to už išlo. V roku 2007 sa narodil prvý syn Oliver, potom 2009 Filip a v roku 2012 dcéra Hana – neopísateľné chvíle, pocity, ktoré zakaždým dali zabudnúť na všetky problémy a ťažkosti.

Mohli by ste našim čitateľom priblížiť Váš súčasný život a prácu aj ako riaditeľ diakonie?

Od roku 2017 pôsobím ako zborový farár CZ Hodoš, ktorý je tretí najstarší evanjelický zbor v Slovinsku (založený v roku 1873). Nachádza sa na dvojjazyčnom území a má približne 320 veriacich

zo 4 obcí (Hodoš, Šalovci, Krplivník, Dolenci). Keďže je Obec Hodoš historicky silne spätá s myšlienkami reformácie, ako jediná v Slovinsku a jedna z mála miest vo svete má vo svojom erbe Luterovú ružu.

Čo sa týka našej Diakonie... pôsobím v nej od roku 2009, v roku 2016 som bol synodou ECAV v Slovinsku zvolený za jej riaditeľa.

Ako a kedy vznikla vzájomná „družba“ s obecným úradom Budimír a s DHZO?

V roku 2014 pri príležitosti 725. výročia obce som bol jeden z tých, ktorým súčasny starosta p. Vojtech Staňo odovzdal pamätnú plaketu. Kvôli pracovným povinnostiam som sa však osláv nemohol zúčastniť. Nejako som sa cítil byť dlžný poďakovať mu za to milé gesto a tak som s ním nadviazal kontakt, ktorý postupne prerástol do veľkého priateľstva, vzájom-

ných príjemných návštev a stretnutí na osobnej aj obecnej úrovni.

Náš CZ každý rok na konci školského roku usporadúva svoj zborový deň. V rámci bohoslužieb sa deťom, ktoré navštevujú náboženstvo, rozdájú vysvedčenia a malý darček za usilovnosť. Minulý rok sme prvýkrát spojili tento deň s poďakovaním a prosbou Božieho požehnania pre našich dobrovoľných hasičov. Tento rok sme pozvali aj budi-mírsky DHZ. Naše pozvanie prijala aj budimírska pani farárka, ktorá prišla spolu so svojím manželom a v rámci služieb Božích poslúžila so zvestou Božieho slova, začo jej aj touto cestou nesmierne ďakujem a dúfam, že budúcnosť prinesie ešte viac takýchto stretnutí a že sa ich zúčastnia aj druhí veriaci CZ.

Rozhovor pripravila:

Božena Fazekašová

SLOVENSKO V SLOVINSKU!

V 3. nedeľu po Svätej Trojici, 25. júna 2023, prijala sestra farárka A. Debnárová pozvanie na slávnostné služby Božie do Hodoša (Slovinsko), kde pôsobí náš rodák Peter Andrejčák.

V rámci služieb Božích sme ďakovali za uplynulý školský rok, ocenili prácu detí, ktoré aktívne pracovali na náboženstve, ale Pánu Bohu sme ďakovali aj za prácu dobrovoľných hasičských zborov, ktorí obetavo zasahujú a pomáhajú všade, kde je to potrebné. Z toho dôvodu pozvanie na tieto slávnostné bohoslužby prijali aj členovia DHZO Budimír a zástupcovia obce Budimír, ktorých spája vzájomná spo-

lupráca i dobré vzťahy. Po skončení sme boli všetci pozvaní na zborový deň, kde si na svoje prišli nielen hladní, ale aj deti, ktoré sa tešili najmä zo skákacieho hradu.

Ďakujeme Evangeličanska Cerkvena Občina Hodoš, najmä bratovi farárovi Petrovi Andrejčákovi za pozvanie, ale aj za štedrosť všetkých, ktorí sa o nás s láskou postarali a venovali sa nám. Veríme, že nájdeme príležitosť, aby ste mohli aj vy priniesť kúsok Slovinska k nám na Slovensko a mnohí spoznajú vás, ktorí ste s láskou prijali nášho Petra.

KRÁTKO O ZBOROVOM DNI

Žiakom o dva týždne končí škola, vzduch vonia letom. Plní plánov a očakávaní vítame prichádzajúce prázdniny, dovolenkový čas. Aj takto môžeme konštatovať obzretie sa za letom, ktoré nastávajúcou jeseňou zahreje pri srdci. U nás v zbore sme ešte pred rozutekáním sa na dovolenky chceli tráviť čas spolu na zborovom dni. Ráno v kostole chváliac Pána Boha za jeho starostlivosť a opateru a po zhromaždení rozvíjať naše vzťahy. Guláš, ktorý sa pripravoval, bol príjemným spestrením nedeľného rána. Bolo to čosi netradičné, že pri vstupe do kostola bolo cítiť vôňu dymu. Koľko rúk ho pre nás asi chystalo? Po bohoslužbách sme ostali pri kostole. Občerstvení kávou, koláčmi sme v príjemných rozhovoroch trávili spolu čas a vychutnávali si oddychové

nedeľné poludnie. Deti skákali na nafukovacom hrade, naháňali sa. Ochutnávali maškrtky, čo boli k dispozícii. Súčasťou programu boli aj jednoduché hry pre všetkých. Hľadať svoju dvojicu, či premiestniť krabičku zápaliiek pomocou nosa, nebolo jednoduché. Bolo úžasné sledovať emócie, ktorými sme sa navzájom obdarili. Posilnení výborným gulášovým obedom sme spievali spoločné piesne. Deti si neskôr vyrábali zvonkohru, hrali sa. Sily sme si zmerali opäť v super kvíze, ktorého otázky nenechali naše kútiky na svojom mieste. Takto by som krátko zhrnula zborový deň, ktorý sa konal 18. júna 2023 v kostole a vedľa neho. Bolo nám spolu veľmi dobre. Vďaka Pánu Bohu!

Gabika Petrová

VĎAKA ZA 15 ROKOV

Začiatok letných prázdnin bol v našom cirkevnom zbore spojený so slávnosťou, ktorú sme spoločne prežívali vo filii Chrastné. Prvú júlovú nedeľu (2. 7. 2013) sme Pánu Bohu spoločne ďakovali za 15 rokov spoločného sa stretávania pri Božom slove v Chrastnom. Pozvanie na tieto slávnostné bohoslužby prijal brat farár Radoslav Grega z Opinej, ktorý poslušil zvestou Božieho slova i liturgiou. Spoločne uvažovali nad slovami proroka Izaiáša (Iz 2, 1 – 5). Slávnostnú atmosféru umocnil aj spojený spevokol z Vajkoviec a Budimíra, ktorý nás svojimi piesňami rovnako pozval do Božej blízkosti. Krátke obzretie do histórie výstavby kostola účastníkom priblížilo krátke video s mnohými vzácnymi momentmi i ľuďmi, ktorých si už Pán Boh k sebe povolal na večnosť.

Dlhoročná túžba a myšlienka mať chrám Boží v Chrastnom nezanikla ani po skúsenostiach náročnej výstavby nového chrámu Božieho v Budimíre. Veriaci z Chrastného sa nenechali odradiť stavebnými prácami, množstvom vynaloženého úsilia či obetavosti, ktoré takéto stavby vyžadujú. A tak, 1. júna 2005 bol posvätený základný kameň. Práce ubiehali rýchlo. Stavba každým dňom naberala konkrétnejšie kontúry. Po troch rokoch aktívnej práce, 1. júna 2008, bol chrám Boží v Chrastnom posvätený. Nebyť však Božieho požehna-

nia, márna by bola akákoľvek ľudská námaha. Pán Boh vzbudil ochotné srdcia i ruky mnohých. Každý priložil ruku k dielu ako vedel a mohol. A tak sme svedkami už 15 rokov fungujúceho spoločenstva v Chrastnom, ktoré sa stretáva každú druhú nedeľu o 10.30 hod. s priemernou účasťou 20 – 25 veriacich.

Po skončení bohoslužieb boli všetci prítomní pozvaní na štedré pohostenie, ktoré členovia filie Chrastné s vďakou pripravili a mohli sme tak spoločne zotrvať aj pri vzájomných rozhovoroch.

*„Človek s nádejou obrába zem a čaká hojnú úrodu, však Ty si požehnanie prameň, dávaš dážď, slnko, pohodu, a práce naše sú márne, ak nepožehnáš ich, Pane.“
Evanjelický spevník č. 336/3*

PUTOVNÁ VÝSTAVA O DARINE BANCÍKOVEJ

Na prelome júla a augusta 2023 sme vo vestibule nášho kostola v Budimíre inštalovali putovnú výstavu venovanú prvej evanjelickej farárke Darine Bancíkovej.

“V slovenskom prostredí sa až do 20. storočia pod pojmom farárka skrývala žena, ktorá bola manželkou evanjelického farára. Jej aktivity sa väčšinou vyčerpávali v starostlivosti o rodinu a chod domácnosti a v pomoci manželovi pri jeho cirkevno – náboženských činnostiach. Ženy nemali právo zastávať duchovný úrad, riadiť a spravovať cirkevný zbor, byť kňazmi disponujúcimi farou, teda farárkami. K zásadnej zmene došlo až v druhej polovici 20. storočia. Hlavnou aktérkou a priekopníčkou tohoto zdĺhavého procesu, v istom zmysle aj jeho symbolom, sa stala Darina Bancíková, ktorá sa do dejín evanjelickej cirkvi zapísala ako prvá ordinovaná žena, teda žena, ktorá sa stala kňazom, resp., farárkou.” (Peter Macho)

Darina Bancíková (1922 - 1999)

Po štúdiách na školách rôznych stupňov v rôznych mestách Slovenska, sa Darina Bancíková v zimnom semestri 1941 prihlásila na Evanjelicú teologickú fakultu. Patrila k prvým študentkám a neskôr bola úplne prvou ženou, ktorá bola 15. júla 1951 v Tisov-

ci ordinovaná za farárku. Ako kaplánka pôsobila v Liptovskom Mikuláši, Starej Turej a Lučenci, ako farárka v Dolných Salibách a Drienove. V roku 1962 ju v Drienove zatkla ŠtB, vo vykonštruovanom procese bola súdená za rozvracanie republiky. Napokon dostala ročný nepodmienečný trest a päťročný zákaz vykonávať službu v cirkvi. Po skončení zákazu bola až do penzie farárkou v rázovitej novohradskej obci Veľký Lom.

„Darina sa odvážila bojovať za zrovnoprávnenie žien v kňazskej službe, postaviť sa zoči voči hlasom, ktoré tento boj sponchyňovali. Ale musela ťažko

bojovať a dokazovať, že zvládne aj tvrdé podmienky, ktorými ju skúšala jej vlastná cirkev. Neskôr, napriek tomu, že bola väznená za svoje presvedčenie, psychicky týraná, odsúdená, pokorená, zbavená dôstojnosti, možnosti pracovať v tom, za čo tak oddane bojovala, okradnutá o všetko, vrátane domova a viery v ženské pokolenie, dokázala aj toto všetko dôstojne prekonať.“

Prvú evanjelickú farárku sme mali na Slovensku skôr ako mnohé iné kra-

jiny. Rýchlejšie v tom boli napríklad len Dánsko či Nórsko. Švédsko, dokonca aj USA, sa k tomuto kroku odhodlali podstatne neskôr, až po nás. No a v Poľsku ordinovali do kňazskej služby prvých deväť žien len v uplynulom roku 2022.

Dnes je v službe ECAV na Slovensku viac ako sto žien farárov.

DORASTOVÝ VÝLET 2023

Ešte sme sa ani nestihli obzrieť za koncom školského roka (nie že by sme sa nejak veľmi chceli obzerať), a už nás čakalo dobrodružstvo na našej starej známej Muránskej Zdychave. Bolo nás spolu 25. Počas nášho výletu sme sa spolu vydali pomyselnou cestou na Výstup na vrcholy biblických hôr. Ako prvú sme zdolali horu Sinaj, kde v príbehu o desiatich prikázaniach sme si hovorili o ľudskej neposlušnosti a vzbure. Ďalej sme vystúpili na Karmel, kde Eliáš dokázal, že Hospodin je pravý Boh. Na Golgote sme si pripomenuli najväčšiu obeť a lásku Pána Boha k hriešnikom. Na vrchu Moria, ktorý nie je vrchom ale krajom sme si hovorili o Abrahámovej poslušnosti, keď šiel obetovať svojho jednorodeného syna. Nakoniec sme pristáli s Noemovou archou na Ararate, kde sme si hovorili o nádeji. Vystúpali sme si aj naozajstný vrchol – smerom na rekreačný areál na Prednej Hore, kde to bufet a bazén pod naším náporom takmer nevydržali.

V športových skupinkách sme súťažili o ozajstne zakopaný poklad. Aby sme ho získali, museli sme preukázať odvahu, šikovnosť, bystrú myseľ a tímovú spoluprácu na hrách. Podarilo sa! Spoločnými silami sme poklad vydolovali zo zeme vlastnými rukami. Špinu za nechtami cítiť ešte teraz. Každý večer, ak to počasie dovolilo, sme trávili pri táboráku, kde sme mali možnosť počuť svedectvá zo života vedúcich. Nechýbala ani opekačka, spoločenské hry, smiech a dobrá partia. Skrátka a dobre, mali sme sa dobre. Ďakujeme Pánu Bohu, že sa o nás staral a ochraňoval. Tak ahojte, tešíme sa znova o rok a „Sandro, doňeš kvašne rybky!“

P.S.: Ak máš 11-15 rokov, radi Ťa uvidíme v piatky o 17.00 u nás na dorastoch v Budimíre v bunkri pod kostolom (máme aj gauč! ...a lakocinky). Kontakt: +421 948 727 246

VEĽKÉ PREMENY VO VEĽKOM SLAVKOVE

Veľké premeny vo Veľkom Slavkove

Hurá, je nedeľa ráno a do kufrov balíme posledné veci a utekáme na stanicu, aby sme stihli vlak. Kam? No predsa do Veľkého Slavkova na detský pobytový tábor. Stihli sme ho. Sedíme, sedíme, keď tu zrazu z rozhlasu sa ozve: „Náš vlak bude z prevádzkových dôvodov meškať asi 40 minút, za vzniknuté meškanie sa ospravedľujeme.“ Z 40-tich minút bolo neskôr 60, potom 90 až nakoniec takmer po 2 hodinách čakania sme sa dočkali. Práve keď niekto vyhlásil: „to by chcelo zázrak“ sme sa pohli. Tolko detskej radosti a jasotu ste ešte nevideli. Výlet teda mohol začať. Každý deň sme začínali rannými stíšienkami a obľúbenou rozcvičkou. Na ranných príbehoch sme si rozprávali príbehy Veľkej premeny ľudí z Biblie, ktorých život sa po stretnutí s Pánom Ježišom navždy zmenil. Tak ako srdcia Zachea, Mefibóšeta, Noacha, Etiópskeho pokladníka a Saula boli zmenené, tak isto dokáže Božia láska a odpustenie zmeniť srdcia každého z nás. Počas dňa sme sa hrali rôzne zaujímavé spoločné hry, z ktorých jednoznačne najobľúbenejšou bol Minecraft. Takisto sme mali čas na krúžky, na ktorých sme získavali nové zručnosti z futbalu, znalosti chémie z hókusu-pókusu, rozširovali sme kreatívneho ducha pri vyrábaní a postreh pri spoločenských hrách. Večer sme si rozprávali o Georgovi Müllerovi, ktorého neskonala viera v Boha dokázala aj na prvý pohľad nemožné. S Božou

pomocou sa staral o tisíce sirôt v Anglicku v 19. storočí. Vydali sme sa spolu aj na výlet na Popradské pleso električkou. Táto už meškanie síce nemala, ale bola taká preplnená, že sme museli sedieť na zemi. Osem kilometrová túra nám dala poriadne zabrať. Až tak, že niektorí cestou späť v električke zaspali. Avšak po príchode na chatu sa nám (teda aspoň deťom) rýchlo dobili baterky. Ešteže má chata pevné základy. Samozrejme, boj o poklad bol neodmysliteľnou súčasťou výletu. A hoci sme oň bojovali počas týždňa v športových skupinkách, nakoniec sme zistili, že spolupráca je jediná cesta ako ho získať. Bol obrovský a chutil skvele. Pán Boh sa o nás neuveriteľne staral. Mnohokrát pršalo keď sme boli dnu a akonáhle sme sa mali ísť hrať, pršať prestalo. Pre niekoho zhoda náhod, pre nás Božia milosť a starostlivosť. Výlet nám zbehol rýchlo, mali sme sa na ňom veľmi dobre. Už teraz sa tešíme sa ďalšie dobrodružstvá.

Milí kamaráti, čakáme vás na besiedkach každú nedeľu o 9:00 počas služieb Božích dole v kostole. Spievame, hráme sa, rozprávame si biblické príbehy, vyrábame a mnoho iného ☺. Príď, budeme sa na teba tešiť ☺.

Viac info o besiedke: [detivakcii15@gmail.com/](mailto:detivakcii15@gmail.com) u pani farárky/ po besiedke u vedúcich/ alebo sa rovno prídte pozrieť ako to u nás vyzerá ☺.

BUDUJ!

Týmito zvolaním boli pozvané deti od 4 do 10 rokov na denný letný biblický tábor, ktorý sme z Božej milosti prežili v polovici augusta v našom chráme Božom v Budimíre. Do budovania sa pustilo 50 detí a 10 stavby vedúcich ☺. Celým našim putovaním po biblických stavbách (Babylonska veža, Šalamúnov chrám, podobenstvo o dvoch staviteľoch) sa niesli slová pisateľa 127. žalmu: „Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú stavitelia...“

Počas pekný a poriadne teplých dní, ktoré nám Pán Boh požehnal sme spoločne zažili množstvo dobrodružných hier, naučili sme sa aj nové piesne, ktorými sme oslavovali spoločne Pána Boha a bolo aj dosť času na budovanie nových kamarátsiev.

Staviteľskú činnosť sme mali možnosť vyskúšať si aj na vlastnej koži – Detská misia nám poskytla 30 kg Lega, ktoré vyvolalo v mnohých veľkú radosť a túžbu budovať svoje vlastné mesto. V tento deň sme naše biblické budovanie ukončili po-

poludní spolu s rodičmi, ktorým sme zapievali, previedli ich jednotlivými dňami a na koniec sme dostali aj odmeny.

Vo štvrtok sme sa už tradične vybrali na výlet autobusom. Tentokrát to bola farma Klokočina v blízkosti Zemplínskej Šíravy. Nebola to však len taká obyčajná farma, pretože okrem nám bežne známych domácich či hospodárskych zvierat sme si mohli chytiť chameleóna, sovu, alebo sa nechať objať hadom. Niektorí boli v tomto smere skutočne veľmi odvážni

Ďakujeme viacerým darcom za ich materiálnu i finančnú podporu - medzi nimi aj obec Bretejovce a nemalou mierou prispela aj obec Budimír.

Ďakujeme za modlitby, veď bez Božieho požehnanja, márne sú ľudské namáhania.

Nedá sa všetko opísať, ani vystihnúť na fotkách, ale aspoň trochu nazrite do našich pekných dní, ktoré nám Pán Boh počas leta požehnal!

POZVANIE NA MLÁDEŽ

Tohto roku sa nekonal žiaden letný mládežnícky výlet ani vikendovka, pretože sa už dlhšie stretáme na mládežiach v komornej zostave (3 osoby). Môže to byť pre Vás podnetom na modlitby o ďalších mládežníkov, ktorí by mali túžbu v srdci študovať Božie slovo. Hoci v menšom počte, ale pravidelne sa stretáme nedele o 18:00 vsuteréne kostola. Niekedy zorganizujeme mini výlet, prechádzku alebo opekačku, o čom bližšie info dávame vedieť vo facebookovskej skupine. Mládež je pre všetkých, ktorí majú viac než 15 rokov a túžia spoznať a nasledovať Pána Boha.

S čímkoľvek ohľadom mládeže môžete kontaktovať Peťa Baloga cez mail ptbalog1@gmail.com alebo cez facebook.

„Nech nikto tebou nepohŕda pre tvoju mladosť, ale buď vzorom veriacich v reči, správaní, láske v duchu, vo viere a v mravnej čistote.“

1 Tim 4, 12

KONFERENCIA ŽIEN KOS

Smútok ako liek? Opýtala som sa v duchu sama seba, keď som si prečítala pozvánku na tohtoročnú konferenciu žien KOS. Veď je to predsa naopak – práve smútkom premožení ľudia často siahajú po liekoch! Musím však konštatovať, že výber tejto témy, a najmä to ako ju spracovali prednášajúci, zaujal každú jednu účastníčku tohtoročnej konferencie.

Konferencia sa už tradične konala v Herľanoch, v dňoch 14.-15.9. a zúčastnili sa jej ženy z nášho seniorátu v doteraz najväčšom počte cca 50. Prvý večer sa ženám prihovril brat senior KOS Samuel Linkesch v duchu Ježišovho blahoslavenstva: „Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.“ Večerný program pokračoval prednáškou sestry farárky Denisy Kuruc Vargovej z CZ ECAV Pozdišovce. Jej prednášku v skrátenej forme a s jej súhlasom uverejňujeme pre vás, našich čitateľov, aby sme aspoň trochu priblížili obsahové zameranie stretnutia žien. Program druhého dňa bol rovnako zaujímavý. Otvorila ho sestra farárka Monika Beňová z CZ ECAV Rankovce, ktorá veľmi pútavo podala ako vnímal smútok Tomáš Akvinský, dominikánsky mních, doktor teológie, prezývaný tiež ako anjelský učiteľ a patrón kresťanských filozofov. Žil na začiatku 13. storočia a podľa neho je päť liekov proti bolesti a smútku – slzy, súcit priateľov, hľadieť pravde do očí, spánok a kúpeľ. O fázach smútku mala prednášku psychologič-

ka Ludmila Bíšová. Na záver programu predstavila Miroslava Huncíková, riaditeľka neziskovej organizácie Svetielko pomoci, históriu vzniku, svoju doterajšiu činnosť aj čo všetko ešte chcú dosiahnuť v rámci svojho pôsobenia. Svetielko pomoci doslova svieti a pomáha rodinám s detskými onkologickými pacientmi v Košiciach.

Svoje krátke „predstavenie“ tohtoročnej konferencie žien KOS by som rada zakončila konštatovaním, že má zmysel prísť na takéto podujatie. Vždy je to stretnutie o poznaní niečoho nového, čo nás môže obohatiť a nasmerovať v našich životoch. Vždy je to stretnutie sa so sestrami, priateľkami, rodinou, kde sa môžeme tešiť zo vzájomnej prítomnosti (niekedy ozaj po dlhej dobe). Vždy je to stretnutie o zdieľaní si našich radostí, ale aj smútkov. Vždy je to však len o našej voľbe, čomu, resp. komu dáme prednosť.

Božena Fazekašová

SMÚTOK AKO LIEK!

Smútok je neodlučiteľnou emóciou človeka. Navonok pôsobí negatívne, preto ho mylne zaraďujeme medzi negatívne emócie. Avšak emócie nikdy nerozdeľujeme na dobré či zlé. Ich podstatou je prinášať informáciu o tom, čo v skutočnosti prežívam a čo potrebujem na základe poznaneého zmeniť.

Je prirodzené, že v prítomnosti pozitívnych ľudí sa cítime nadnesene, sme povzbudení a ľahšie sa otvárame. V opačnom prípade negatívne naladenie znižuje pracovnú morálku, neposkytuje inšpiráciu, dochádza k oslabeniu úspechu. **S kým tráviš čas, tomu sa podobáš.**

Istý motivátor a kouč povedal svojim klientom: **ste priemerom 5 ľudí, s ktorými trávite najviac času, vrátane seba samého. Naše postoje, názory, myšlienky a príjem sú priemerom týchto 5 ľudí.**

Smútok znamená stratu niečoho, na čom nám záleží. Smútok je prechodný stav odlišný od zúfalstva či depresie. Najčastejšie sa prejavuje plačom, odmietaním kontaktu s inými, apatiou, nezaujmom o svoje okolie a svet, stiahnutím sa do seba.

Smútok chceme najčastejšie **obísť, potlačiť, poprieť, ...** Keď sa smútku **snažíme vyhnúť, správame sa neprirodzene.** Myslíme si, že byť smutný **znamená slabosť** a byť **slabý je zlé**, priam hriechne.

Biblia hovorí o tom ako sa máme neustále radovať, *opakujem radujte sa vždy. Alebo ... radosť Pánova je našou silou. Prí-*

padne: všetko môžem v Kristovi, ktorý ma posilňuje.

Takže ak sa neradujem, ak sa necítim byť **práve silná, moja viera je slabá, moje kresťanstvo chabé. Len do takej miery sa vieme uzdraviť, do akej sa vieme aj v emóciách otvoriť a vieme ich prijať.** „Čím lepšie identifikujeme smútok, tým viac **oslabíme hradby popierania** a čím menej predstierame to, že k strate nedošlo, tým sa ľahšie rozplynie šok či pochybnosť a vieme sa postaviť realite života a straty.“ **Takto citovo a duchovne dozrievame.**

Jednoducho povedané, smútok predstavuje stratu. A tu nehovoríme len o smrti blízkej osoby, ide o stratu v dôsledku materiálneho zabezpečenia, napr. živelné pohromy, ktorá nám vzala strechu nad hlavou, je to strata bezpečia domova, ktorá môže byť spojená

s nedostatkom financií, stratou bežných denných záležitostí, narušených vzťahov, trieštenia vzťahov.

Smútok zo straty sa viaže aj na stratu partnera, rozchod či rozvod. Strata sa teda týka aj toho, ak prídem **o nejakú vysnívanú príležitosť**, o ilúzie, ak prídem o možnosť vykonávať určité telesné funkcie, mám zranenú ruku, nohu, prídem o končatiny a niektoré veci sú nenávratne preč. Je to smútok. Prídem o svoj sociálny status a s tým spojenú identitu, že som významný lekár, úžasný podnikateľ, známy právnik, kultivovaný farár, a možno len osoba, ktorej sa už dlhšie nedarí nájsť zamestnanie.

V prednáške sme sa zamerali i na biblické postavy, ktoré prežívali smútok. Kráľ Dávid smútil nad synom, ktorý zomrel krátko po narodení. Jób prežíval hlboký zármutok nad stratenou rodinou, ale i matériou, ktorú vlastnil. Jákob oplakával svojho syna Jozefa. Sára, Anna i Ráchel smútili, pretože nemohli mať vytúžené dieťa. V novej zmluve plakal Peter nad svojim hriechom, keď zaprel svojho majstra, plakala Mária matka Ježišova či Ježiš nad priateľom Lazarom.

Smútiť je prirodzené. No nie je jedno či vo svojom smútku dlhodobo zostávame, alebo v ňom vnímame akýsi pohyb, smerovanie, ktoré napokon postupne odoznie. Dávid sa rozhodol presmerovať svoju pozornosť na Božiu dobrotu. **Rovnako ako David, aj my máme možnosť voľby, ako na svoj smútok zareagujeme.** Dovolíme mu pohltiť naše bytie? Alebo sa ako Dávid rozhodneme **zamerať svoju pozornosť na Boha** a necháme Ho,

aby nám pomohol uzdraviť sa, zatiaľ čo my budeme naďalej žiť život, ktorý nám bol daný?

Smútok vie byť **skvelý nástroj pre náš rast, rozvoj, duchovné dozrievanie.**

Vstupovať do svojho smútku, nechať ho pôsobiť, doznieť a prejsť sa môže diať aj opakovane. Avšak vie byť liekom, najmä ak si dovoľíme prežiť ho taký aký je.

Mnohí kresťania zo súcitu a nutkavého pocitu pomoci hovoria: to sa vyrieši, nič sa nedeje, neboj, to raz dva prejde, stačí veriť, pomodli sa, čo bolí, to prebolí, koho PB miluje, toho krížom navštevuje. **Týchto ľudí s bolesťou to od nevyžiadaných rád priateľov len odďaľuje a nie približuje. Je dobré byť prítomný, súcitný a uznať pocity smútkom zasiahnutého.**

Niekedy si však škodíme i my sami. Ak sú naše myšlienky brzdou vpred. Je to ako dobre nastavená plachta na plachtníci. Ak je v nesprávnej polohe, môžu nastať situácie ako je: uviaznutie na mieste, situácia kedy sa budete točiť v kruhu alebo sa prevrátite.

Chybné zmýšľanie je ako tá plachta nastavená v nesprávnej polohe. Stačí prevziať zodpovednosť za svoje myšlienky a tým nastavujete aj plachtu, kde dáte priestor vetru, ktorý vás poženie vpred. **Tým vetrom je nepochybne Duch Svätý,** ktorý pomáha naprávať naše nezdravé vzorce myslenia a správania a približuje nás k pravde, ktorá nás napokon i oslobodí.

Mgr. Denisa Kuruc Vargová
14. 9. 2023, Herľany

OBLÁČIK PRE DETI

Ahojte kamaráti!

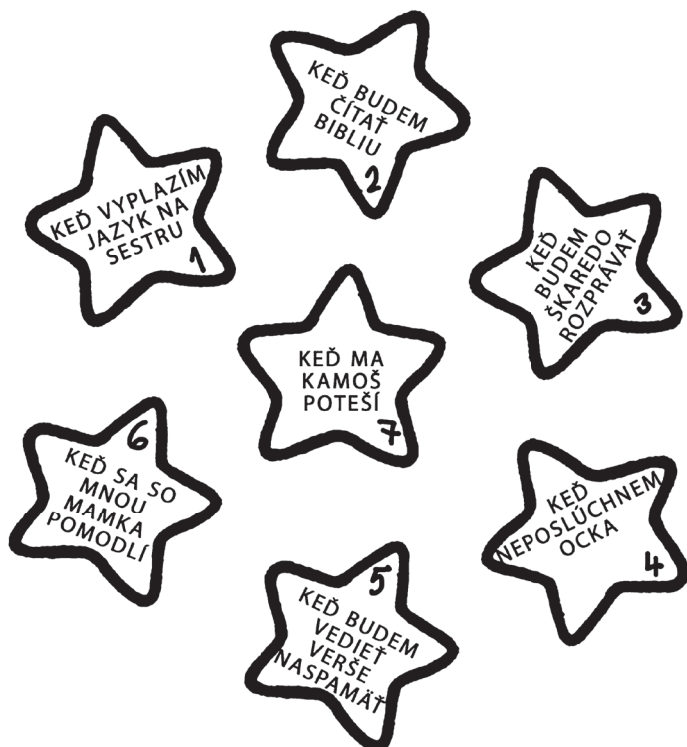
Radi sa s Vami znova stretáme! ☺ Zasa ste o rok starší a čaká Vás ďalší rok v škole či škôlke. A tam to niekedy môže byť naozaj ťažké. Preto Vás chceme povzbudiť, aby ste svoju silu hľadali po celý školácky a škôlkarský čas u Pána Boha. Prečítajte si biblický veršik, ktorý sa nachádza na druhej strane ☺

Úloha 1:

Nájdí v Biblii List Filipským, 4. kapitola, 13. verš. Keď to nedokážeš sám, popros nejakého dospelého o pomoc. ☺

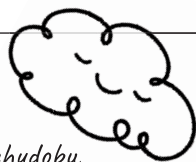
Úloha 2:

Označ všetky spôsoby, čo si môže Pán Ježiš Kristus použiť, aby Ťa posilnil.

Správne odpovede: 2, 5, 6, 7.

Úloha 3:

Tento verš napísal Pavol veriacim vo Filipách. Pavol zažil aj bohatstvo, aj chudobu, aj ho bili, aj bol vo väzení a všeličo ďalšie. Vo všetkom tom sa spoliehal iba na Pána Ježiša, ktorý mu dával potrebnú silu. Veríš, že aj Tebe môže dať Pán Ježiš potrebnú silu na tento školský rok? Vyfarbi a rozstrihaj si toto puzzle. Potom si ho môžeš zahrať s kamarátmi 😊

OKIENKO DO CIRKEVNÉHO ZBORU

(marec 2023 – september 2023)

Sviatosť Krstu svätého prijali:

Dominika Džalaj, 7. 5. 2023

Sebastián Halás, 13. 5. 2023

Zoja Ondko, 27. 5. 2023

Šimon Krajčovič, 5. 8. 2023

**„Kto uverí a bude pokrstený,
bude spasený.“ Mk 16, 16a**

Trojediný Pán Boh nech všetky pokrstené deti a ich rodiny sprevádza svojou láskou, milosťou, požehnaním, nech ich ochraňuje a vedie.

V nádeji vzkriesenia a večného života sme sa rozlúčili s:

Ludovítom Cibulom, 74 ročným, 15. 6. 2023

Margitou Frištikovou, r. Bočkorášovou, 93 ročnou, 28. 7. 2023

Margitou Dolákovou, r. Baranovou, 86 ročnou, 22. 8. 2023

Helenou Pleskovou, r. Halčíkovou, 93 ročnou, 14. 9. 2023

„Riekol Ježiš: Ja som vzkriesenie a život – kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“ J 11, 25

Pánu Bohu patrí vďaka za požehnaný život zosnulých spolusestier a zosnulých spolubratov. Vkladáme ich do Božieho milostivého náručia. Pozostalým rodinám nech Pán dá svoj pokoj, silu, pevnú nádej vzkriesenia a večného života.

ZBIERKY

„Jedni druhých bremená znášajte, a tak naplníte zákon Kristov.“

Galatským 6, 2

Uvedené slová apoštola Pavla sa nám spoločne podarilo naplniť aj pri finančných zbierkach, ktoré sme ako cirkevný zbor počas leta vyhlásili, aby sme aspoň takto podali pomocnú ruku tým, ktorí to potrebujú.

Najprv sme reagovali na volanie o finančnú pomoc na opravu kostola CZ ECAV Bohunice. Je to malý cirkevný zbor, ktorý má momentálne len 59 členov, ale zároveň aj neskororenesančný kostol postavený v rokoch 1656 – 1658. Kostol patrí medzi najstaršie v regióne, ale nakoľko došlo k napadnutiu interiéru drevomorkou, potreboval rýchlu sanáciu, ktorá stojí nemalá finančné náklady.

Na účet cirkevného zboru Bohunice sme tak odoslali zbierku vo výške 1.500,-€

V auguste sa v dôsledku ničivého krupobitia a výrazných dažďov boli dve tretiny Slovinska zaplavené, došlo k výrazným škodám na majetkoch a mnohí museli opustiť svoje domovy. Aj na túto situáciu sme zareagovali finančnou zbierkou, ktorá bola v celkovej výške 1.000,-€

Teším sa, že aj takýmto spôsobom sme mohli preukázať lásku k blíznym ku ktorej nás Pán Ježiš aj vyzýva a ktorá nepozná hranice. Ďakujem za vašu štedrosť a pomoc každého z vás!

MODLITBA

Jedna cesta viac než iné môjmu srdcu milá, známa.

Na jej konci v lete, v zime, čakávala moja mama.

S radosťou a láskou v duši vítala ma vo dverách,

vždy som cítil v jej náručí vôňu detstva, domova.

Každé bremä i kríž ťažký prijímala s pokorou

a hoc tvár prikryli vrásky, bola našou ozdobou.

Jedna cesta viac než iné môjmu srdcu blízka, známa.

Na jej konci – v cintoríne pod krížom spí moja mama.

Už nevíta pekným slovom, objímajúc vo dverách,

opustila časný domov, keď zaznel hlas Pastiera.

Nevíta ma u nás doma, pobrala sa za otcom,

bola príliš unavená, nasýtená životom.

Hoc však smútok zrak môj kalí a do noci vstúpil deň,

za úsmev a lásku mamy, Tebe, Kriste, ďakujem.

Smutno mi je za ňou, Pane, hoci viem, že dlho žila,

ťažko povedať zbohom mame, keď ma navždy opustila.

*No srdce mi tíško šepká, len ver v Krista Ježiša, s Ním ustúpi bolesť všetka,
nádeje smrť prevýšia.*

Amen

Ivan Muchar